

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОКЗ5-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 1 / 18

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

01 вересня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Конфліктологія та переговорний процес»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 052 «Політологія»
освітньо-професійна програма «Політичний менеджмент і PR»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
26 серпня 2024 р., протокол № 7

Завідувача кафедри

 Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-професійної програми

 Віктор ПАЦЕНКО

Розробник: д.політ.н., проф., професор кафедри національної безпеки, публічного
управління та адміністрування, Ігор ХРАБАН

Житомир

2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 2 / 18</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Конфліктологія та переговорний процес» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 052 «Політологія» освітньо-професійна програма «Політичний менеджмент і PR» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 3 / 18

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 052 «Політологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		8	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		24 год.	-
		Практичні	
		24 год.	-
		Лабораторні	
		0 год.	-
		Самостійна робота	
72 год.	-		
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 % аудиторних занять, 60 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 4 / 18

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системних знань, навичок та компетенцій у сфері управління політичними конфліктами та ведення переговорів, що враховують специфіку політичного менеджменту та зв'язків із громадськістю.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомити студентів з основними теоріями конфліктології, типологією політичних конфліктів та принципами їх аналізу;
- розглянути моделі переговорного процесу, включаючи їх застосування в публічній політиці та PR;
- вивчити роль медіа, PR-кампаній та маніпулятивних технологій у формуванні й ескалації політичних конфліктів;
- навчити студентів застосовувати методи управління політичними конфліктами, зокрема у соціальних кризах;
- сформуванати навички аналізу інтересів сторін, розробки переговорних стратегій та побудови ефективної комунікації під час політичних переговорів;
- розвинути здатність аналізувати політичні конфлікти, визначати причини та пропонувати шляхи їх врегулювання;
- ознайомити студентів із сучасними технологіями прогнозування та врегулювання конфліктів, включаючи використання штучного інтелекту в комунікаційних стратегіях;
- розвинути креативність, комунікативні здібності та критичне мислення у вирішенні конфліктів у політичному середовищі;
- навчити здобувачів вищої освіти працювати з громадською думкою в умовах політичних криз і конфліктів;
- забезпечити розуміння культурних особливостей під час міжнародних переговорів та їх впливу на політичне співробітництво.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування наступних **компетентностей** за спеціальністю 052 «Політологія»:

- ЗК 01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- СК 05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- СК 10. Здатність до здійснення політичного аналізу, прогнозу, розробки практичних рекомендацій та забезпечення їх на практиці.
- СК 11. Здатність до здійснення PR-діяльності у політичній сфері.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 5 / 18

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **результатів навчання** за спеціальністю 052 «Політологія»:

РН 01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН 03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

РН 04. Мати навички професійної комунікації.

РН 05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

РН 12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

РН 18. Уміти налагоджувати зв'язки із громадськістю, планувати та здійснювати PR кампанії, займатися медійною діяльністю політичного характеру.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

– *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

– *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

– *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

– *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

– *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

– *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ КОНФЛІКТУ ТА ПЕРЕГОВОРІВ

Тема 1. Природа та сутність конфлікту (ЗК03, СК05, РН03)

1. Поняття про конфлікт та стадії його виникнення
2. Основні структурні елементи конфлікту
3. Джерела, причини конфліктів
4. Профілактика та попередження конфліктів
5. Позитивні і негативні функції конфліктів

Тема 2. Конфлікти у міжособистісних відносинах (ЗК03, СК05, СК10, РН03, РН04)

1. Види і причини конфліктів у міжособистісній взаємодії
2. Незадовільність потреб як джерело конфліктної протидії
3. Конструктивна і деструктивна функція міжособистісних конфліктів
4. Стадії, стратегії і тактики протидії у міжособистісних конфліктах

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 6 / 18

Тема 3. Управління конфліктами (ЗК03, ЗК09, СК05, СК10, РН03, РН04, РН12)

1. Подолання конфліктогенів спілкування
2. Психологічні шляхи зниження рівня конфліктності особистості
3. Психологічний контекст управління конфліктами
4. Вибір стилю поведінки учасників як умова і засіб вирішення конфлікту
5. Технології конструктивного спілкування та раціональної поведінки у конфліктах

Тема 4. Сутність та особливості переговорного процесу (ЗК03, ЗК04, ЗК09, СК05, СК10, РН03, РН04, РН12)

1. Природа та характерні особливості переговорного процесу
2. Моральні та психологічні засади ведення переговорів
3. Стили ведення переговорів
4. Переговори при врегулюванні конфліктів у сфері ділових відносин
5. Характеристика переговорного процесу у міжнародних відносинах

Тема 5. Конфліктні ситуації в ділових бесідах і переговорах (ЗК03, ЗК04, ЗК09, СК05, СК10, РН03, РН04, РН12)

1. Психологічні особливості ділової бесіди та переговорів
2. Моделі поведінки в переговорному процесі
3. Управління конфліктом переговорному процесі
4. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату як передумова профілактики конфлікту

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

КОНФЛІКТИ ТА ПЕРЕГОВОРИ В ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИНАХ

Тема 6. Політичні конфлікти та переговори у сучасному суспільстві (ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК09, СК05, СК10, РН01, РН03, РН04, РН05, РН12)

1. Особливості політичних конфліктів у сучасному суспільстві
2. Причини виникнення, динаміка та наслідки конфліктів політичними силами
3. Роль медіа у формуванні та ескалації політичних конфліктів
4. Сутність та специфіка політичних переговорів
5. Моделі переговорного процесу у сфері публічної політики
6. Етичні аспекти ведення переговорів у політичному середовищі

Тема 7. Сучасні підходи до управління політичними конфліктами в геополітичному просторі (ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК09, СК05, СК10, СК11, РН01, РН03, РН04, РН05, РН12, РН18)

1. Прогнозування політичних конфліктів в геополітичному просторі
2. Роль медіа та PR в ескалації та врегулюванні геополітичних конфліктів
3. Переговори в умовах міжнародних політичних криз
4. Вирішення конфліктів у міждержавних відносинах через застосування PR-стратегій
5. Роль штучного інтелекту у комунікаційних стратегіях для переговорів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 7 / 18

Тема 8. Конфліктологія у побудові іміджу політика та бренду (ЗК01, ЗК03, ЗК09, СК05, СК10, СК11, РН01, РН03, РН04, РН05, РН12, РН18)

1. Вплив особистих якостей політиків на виникнення конфліктів
2. Психологічні аспекти сприйняття конфліктів у PR-комунікаціях
3. Маніпулятивні техніки у політичних конфліктах
4. Використання конфліктів для зміцнення політичного бренду
5. Побудова конструктивного іміджу під час конфліктних ситуацій
6. Протидія деструктивним PR-атакам у політичній діяльності

Тема 9. Політичний компроміс як метод переговорів у політичному середовищі (ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК09, СК05, СК10, СК11, РН01, РН03, РН04, РН12, РН18)

1. Аналіз інтересів сторін при підготовці до політичних переговорів
2. Роль медіаторів у політичних переговорах
3. Підписання політичних угод шляхом досягнення компромісів

Тема 10. Соціальні конфлікти та кризи у діалозі між владою і суспільством (ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК09, СК05, СК10, СК11, РН01, РН03, РН04, РН12, РН18)

1. Масові протести як форма соціального конфлікту
2. Робота з громадською думкою в умовах соціальних конфліктів
3. Роль PR-кампаній у конфліктах типу “влада-суспільство”
4. Ефективність переговорів у подоланні соціальних криз

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теорія конфлікту та переговорів				
Тема 1. Природа та сутність конфлікту	10	2	2	6
Тема 2. Конфлікти у міжособистісних відносинах	12	2	2	8
Тема 3. Управління конфліктами	12	2	4	6
Тема 4. Сутність та особливості переговорного процесу	12	2	4	6
Тема 5. Конфліктні ситуації в ділових бесідах і переговорах	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 1	56	10	14	32
Змістовий модуль 2. Конфлікти та переговори в політичних відносинах				
Тема 6. Політичні конфлікти та переговори у сучасному суспільстві	14	4	2	8
Тема 7. Сучасні підходи до управління політичними конфліктами в геополітичному просторі	12	2	2	8
Тема 8. Конфліктологія у побудові іміджу політика та бренду	14	4	2	8
Тема 9. Політичний компроміс як метод переговорів у політичному середовищі	12	2	2	8
Тема 10. Соціальні конфлікти та кризи у діалозі між владою і суспільством	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 2	64	14	10	40
РАЗОМ	120	24	24	72

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 8 / 18

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Змістовий модуль 1. Теорія конфлікту та переговорів		
1	Тема 1. Природа та сутність конфлікту	2
2	Тема 2. Конфлікти у міжособистісних відносинах	2
3	Тема 3. Управління конфліктами	4
4	Тема 4. Сутність та особливості переговорного процесу	4
5	Тема 5. Конфліктні ситуації в ділових бесідах і переговорах	2
Разом за змістовим модулем 1		14
Змістовий модуль 2. Конфлікти та переговори в політичних відносинах		
6	Тема 6. Політичні конфлікти та переговори у сучасному суспільстві	2
7	Тема 7. Сучасні підходи до управління політичними конфліктами в геополітичному просторі	2
8	Тема 8. Конфліктологія у побудові іміджу політика та бренду	2
9	Тема 9. Політичний компроміс як метод переговорів у політичному середовищі	2
10	Тема 10. Соціальні конфлікти та кризи у діалозі між владою і суспільством	2
Разом за змістовим модулем 2		10
РАЗОМ		24

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Змістовий модуль 1. Теорія конфлікту та переговорів		
1	Тема 1. Природа та сутність конфлікту	6
2	Тема 2. Конфлікти у міжособистісних відносинах	8
3	Тема 3. Управління конфліктами	6
4	Тема 4. Сутність та особливості переговорного процесу	6
5	Тема 5. Конфліктні ситуації в ділових бесідах і переговорах	6
Разом за змістовим модулем 1		32
Змістовий модуль 2. Конфлікти та переговори в політичних відносинах		
6	Тема 6. Політичні конфлікти та переговори у сучасному суспільстві	8
7	Тема 7. Сучасні підходи до управління політичними конфліктами в геополітичному просторі	8
8	Тема 8. Конфліктологія у побудові іміджу політика та бренду	8
9	Тема 9. Політичний компроміс як метод переговорів у політичному середовищі	8
10	Тема 10. Соціальні конфлікти та кризи у діалозі між владою і суспільством	8
Разом за змістовим модулем 2		40
РАЗОМ		72

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 9 / 18

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Конфліктологія та переговорний процес» включає виконання завдань:

Завдання 1: Підготувати есе (2–3 сторінки) на тему: «Причини та природа політичних конфліктів у сучасному суспільстві».

Навести приклади конфліктів у національній та міжнародній політиці, визначити їхні основні причини.

Завдання 2: Провести аналіз реального прикладу політичного конфлікту (на вибір студента). Описати сторони конфлікту, причини, стадії розвитку та наслідки.

Завдання 3: Розробити сценарій конфліктної ситуації у сфері публічного управління (наприклад, суперечка між владою та громадськістю щодо важливого рішення). Визначити ролі учасників, ключові проблеми та можливі шляхи розв'язання.

Завдання 4: Провести аналіз впливу засобів масової інформації на політичний конфлікт (на конкретному прикладі). Описати роль медіа в ескалації чи деескалації конфлікту.

Завдання 5: Розробити план переговорів для врегулювання політичного конфлікту (міжнародного чи внутрішнього). У плані вказати:

- сторони переговорів;
- основні питання для обговорення;
- потенційні компроміси.

Завдання 6: Написати звіт (3-4 сторінки) про одну з відомих міжнародних переговорних кампаній (наприклад, Мінські домовленості, переговори щодо Brexit). Проаналізувати методи переговорів, результативність та уроки для сучасності.

Завдання 7: Написати аналітичну записку на тему: «Роль політичного PR у формуванні громадської думки під час конфліктних ситуацій».

Додати приклади з практики.

Завдання 8: Провести аналіз кризи політичного лідера (наприклад, через скандал чи медіаатаку) та розробити стратегію його реабілітації за допомогою PR-інструментів.

Завдання 9: Розробити аналітичний звіт про міжетнічний конфлікт (на вибір студента). Описати передумови, розвиток і наслідки конфлікту, а також можливі методи вирішення.

Завдання 10: Створити презентацію на тему: «Міжкультурні переговори: як культурні особливості впливають на результат переговорів?». Навести приклади переговорів між країнами або регіонами з різними культурними традиціями.

Завдання 11: Провести аналіз впливу соціальних мереж на політичні конфлікти (на конкретному прикладі). Описати, як вони впливають на динаміку конфлікту та його сприйняття суспільством.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 10 / 18

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН 01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності	– Вербальні методи (лекція, пояснення); – Практичні методи (виконання, практичних завдань); – Ситуаційний метод; – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН 03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності	– Вербальні методи (лекція, пояснення); – Практичні методи (виконання практичних завдань); – Ситуаційний метод; – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН 04. Мати навички професійної комунікації	– Вербальні методи (лекція, пояснення); – Практичні методи (виконання практичних завдань); – Ситуаційний метод; – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН 05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	– Вербальні методи (лекція, пояснення); – Практичні методи (виконання практичних завдань); – Ситуаційний метод; – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН 12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування	– Вербальні методи (лекція, пояснення); – Практичні методи (виконання практичних завдань); – Ситуаційний метод; – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН 18. Уміти налагоджувати зв'язки із громадськістю, планувати та здійснювати PR кампанії, займатися медійною діяльністю політичного характеру	– Вербальні методи (лекція, пояснення); – Практичні методи (виконання практичних завдань); – Ситуаційний метод; – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 11 / 18

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН 01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності	усне опитування, відповіді на проблемні запитання, перевірка виконання домашніх завдань, тестування, перевірка виконання та захист індивідуальних завдань, перевірка виконання практичних робіт, залік
РН 03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності	усне опитування, відповіді на проблемні запитання, перевірка виконання домашніх завдань, тестування, перевірка виконання та захист індивідуальних завдань, перевірка виконання практичних робіт, залік
РН 04. Мати навички професійної комунікації	усне опитування, відповіді на проблемні запитання, перевірка виконання домашніх завдань, тестування, перевірка виконання та захист індивідуальних завдань, перевірка виконання практичних робіт, залік
РН 05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	усне опитування, відповіді на проблемні запитання, перевірка виконання домашніх завдань, тестування, перевірка виконання та захист індивідуальних завдань, перевірка виконання практичних робіт, залік
РН 12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування	усне опитування, відповіді на проблемні запитання, перевірка виконання домашніх завдань, тестування, перевірка виконання та захист індивідуальних завдань, перевірка виконання практичних робіт, залік
РН 18. Уміти налагоджувати зв'язки із громадськістю, планувати та здійснювати PR кампанії, займатися медійною діяльністю політичного характеру	усне опитування, відповіді на проблемні запитання, перевірка виконання домашніх завдань, тестування, перевірка виконання та захист індивідуальних завдань, перевірка виконання практичних робіт, залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 12 / 18

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань поточного контролю	100
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	88
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	12
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій	до 10
Разом за виконання завдань поточного контролю	100

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	Денна форма
Виконання практичних робіт	76
Виконання тестових завдань	12
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	88

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times VK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

VK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 13 / 18

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1.	Аналіз інтересів сторін	Analysis of the interests
2.	Геополітичний конфлікт	Geopolitical conflict
3.	Деескалація	De-escalation
4.	Деструктивний конфлікт	Destructive conflict
5.	Ділові переговори	Business negotiations
6.	Емпатія	Empathy
7.	Ескалація конфлікту	Conflict escalation
8.	Етичні аспекти переговорів	Ethical aspects of negotiations
9.	Завершення переговорів	Negotiation completion
10.	Імідж політика	Political image
11.	Інтереси	Interests
12.	Компроміс	Compromise
13.	Комунікативний бар'єр	Communication barrier
14.	Комунікація	Communication
15.	Конструктивний конфлікт	Constructive conflict

Житомирська політехніка		МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
		Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 14 / 18
№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою			
16.	Конфлікт	Conflict			
17.	Конфлікт інтересів	Conflict of interest			
18.	Кризовий менеджмент	Crisis management			
19.	Маніпуляція	Manipulation			
20.	Масові протести	Mass protests			
21.	Медіація	Mediation			
22.	Міжнародна угода	International agreement			
23.	Міжнародні переговори	International negotiations			
24.	Міжособистісний конфлікт	Interpersonal conflict			
25.	Мультикультуралізм	Multiculturalism			
26.	Нейтралізація конфлікту	Conflict neutralization			
27.	Партнерський стиль переговорів	Partnership style of negotiations			
28.	Переговори	Negotiations			
29.	Підготовка до переговорів	Preparation for negotiations			
30.	Політичний конфлікт	Political conflict			
31.	Політичний менеджмент	Political management			
32.	Причини конфлікту	Causes of conflict			
33.	Публічна політика	Public policy			
34.	Розбіжності у цінностях	Differences in values			
35.	Роль медіа у конфліктах	The role of media in conflicts			
36.	Соціальний конфлікт	Social conflict			
37.	Стратегії вирішення конфліктів	Solution strategies conflicts			
38.	Тактика переговорів	Negotiation tactics			
39.	Типологія конфліктів	Typology of conflicts			
40.	Штучний інтелект у PR	Artificial intelligence in PR			

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 15 / 18

12. Рекомендована література

Основна література

1. Андрущенко Т.В., Зеленін В.В. Психологія політичної пропаганди. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, – 2021. – 89 с. Режим доступу: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/35957/Andrushchenko_Zelenin.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Балацька О. Б. Б 20 Політичні еліти та лідерство : навчальний посібник / О. Б. Балацька ; під. ред. Л. І. Павлової. – Сєверодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. 136 с. Режим доступу: <https://dspace.snu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dc4e46bd-be04-4ef7-8ab1-08d5a7d30006/content>
3. Білецька Т. В. Міжнародні конфлікти сучасності: теорія і практика аналізу: навч.-метод. посіб. / Т.В. Білецька, Т.В. Ігнат'єва. Кам'янець-Подільський, 2020. 50 с.
4. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / І.В. Ващенко, М. І. Кляп. К.: Знання, 2019. 407 с.
5. Герасіна Л. М., Требін М.П., Сахань О.М., Воднік В.Д., Конфліктологія. Загальна та юридична. Х.: Право. 2021. 224 с.
6. Головатий М. Політична психологія. Підручник. Центр учбової літератури. 2021. 400 с.
7. Захарчин Г. М. Управління конфліктами: навч. посіб. / Г.М. Захарчин, Р.О. Винничук. 2-ге вид., доп. Л. : НУ «Львівська політехніка». 2019. 192 с.
8. Кайдалова Л.Г., Пляка Л.В., Альохіна Н.В., Шаповалова В.С. Психологія спілкування: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: НФаУ, 2018. 140 с.
9. Католик Г., Калька Н. Психологія особистості (в схемах, презентаціях і таблицях): навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 158 с. Режим доступу: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4747/1/POSIBNYKpsychology.pdf>
10. Козирєв М.П. Політична психологія: навч. посібник / М. П. Козирєв. – Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 648 с.
11. Конет, А. (2020). Політична маніпуляція: поняття, концепції, механізм дії. Медіафорум : аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент, 8, 185-201. Режим доступу: <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2020.8.185-201>
12. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / Т. Яхно, І. Куревіна Центр учбової літератури, 2021. 168 с.
13. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник / Л.М. Герасіна, М.П. Требін, О.М. Сахань, В. Д. Воднік ; за заг. ред. Л.М. Герасіної. Харків : Право, 2021. 224 с.
14. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
15. Культурна дипломатія: навч. посіб. / за заг. ред. І.Б. Матяш, В.М. Матвієнка; Київ: ДП «ГДП», 2021. 252 с.
16. Лефтеров В.О., Ігнат'єва І.І., Цуркан О.В. Соціологія конфлікту // Навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології). О.: Фенікс, 2019.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 16 / 18

17. Партико Н.В. Психологія конфліктів Л.: видавництво Львівської політехніки. 2019.132 с.

18. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці: навч. посіб. / В.С. Петрінко. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.

19. Політична психологія : навч.-метод. посібник / М 545 уклад.: Г.С. Фесун, В.М. Радчук, Ю.В. Журат – Чернівці:Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Фдьковича, 2018. 224 с. Режим доступу: <http://surl.li/fkhqcz>

20. Політична психологія: навчально-методичні матеріали до проведення лабораторних робіт / укладач Тетяна Володимирівна Федотова. Луцьк : ПП Іванюк В.П. 2021. 28 с. Режим доступу: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/18866/1/polit_psyhol_metod.pdf

21. Соціальна конфліктологія: підручник / Л.Й. Гуменюк. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 564 с.

22. Соціальна психологія (з основами соціально-психологічного тренінгу): Навч. посібник [електронне видання]: Дніпро: Середняк Т. К., 2021, 150 с. Режим доступу: http://biblio.umf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/4469/1/Навч_пос_СОЦ_ПСИХ_ОЛ_2021_окончат_var1.pdf

23. Соціальні конфлікти. Словник-довідник / С.О. Гарькавець. Сєверодонецьк: СНУ, 2020. 120 с.

24. Шайгородський Ю.Ж. Політична культура як чинник розвитку демократичного політичного режиму в Україні. Зміни політичних режимів і перспективи зміцнення демократії в Україні. Київ: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2021. С. 304-351. Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729431/1/Політична_культура_як_чинник.pdf

25. Яхно Т. Конфліктологія та теорія переговорів / Т. Яхно, І. Куревіна. К.: Центр учбової літератури, 2021. 168 с.

Допоміжна література

26. Авер'янова Н. Сучасна політична еліта: перспективи розвитку. Ефективність державного управління. 2015. Вип. 42. С. 29-38.

27. Борґ Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Х. : Фабула. 2019. 304 с.

28. Гарт С., Годсон В. К. Клас без провини. Інструменти для розв'язання конфліктів і сприяння розвитку міжособистісного інтелекту / Перекл. О. Олійник. Х: Ранок. 2020. 256 с.

29. Гладуелл М. Розмови з незнайомцями. Що слід знати про людей, яких ми не знаємо. К. : КМ-БУКС. 2020. 352 с

30. Дика О., Наумчук К., Клименко І., Андрущенко Т. Вплив воєнно-політичних конфліктів на формування міжнародних відносин. Наукові перспективи. 2024. № 9(51). С.521-530. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/15178/15248>

31. Дикий А., Дика О., Наумчук К., Савіцький В., Козак С. Політичні конфлікти як передумови виникнення воєнних конфліктів. Society and Security. 2025. № (6(6)). 58-61. DOI: [https://doi.org/10.26642/sas-2024-6\(6\)-58-61](https://doi.org/10.26642/sas-2024-6(6)-58-61)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17 / 18

32. Конфлікти, що змінили світ / Н. Іщенко, І. Попов, П. Щелін та ін. Харків: Фоліо, 2020. 192 с.

33. Кульчицька А.В. Психологія агресії, насильства і травми. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів напряму підготовки «Психологія» освітньої програми «Психологія» ОКР «магістр» / А.В. Кульчицька; Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, – Луцьк: Волиньполіграф, 2018.

34. Литвинчук О., Шевчук А., Дика О., Юрківський О. Дипломатична Україна на міжнародній арені: прорахунки та здобутки в умовах воєнного часу (закінчення). Society and Security. 2024. № 4(4). С. 20-27. DOI: [https://doi.org/10.26642/sas-2024-4\(4\)-20-27](https://doi.org/10.26642/sas-2024-4(4)-20-27)

35. Литвинчук, О., Шевчук, А., Юрківський, О., Дика, О. Дипломатична Україна на міжнародній арені: прорахунки та здобутки в умовах воєнного часу (початок). Society and Security. 2024. (2-3(3)). С. 36-43. [https://doi.org/10.26642/sas-2024-2-3\(3\)-36-43](https://doi.org/10.26642/sas-2024-2-3(3)-36-43)

36. Лівін М., Полудьонний І. Простими словами. Як розібратися у своїх емоціях. К.: Наш Формат. 2020. 224 с.

37. Міжнародна програма ЮНЕСКО з розвитку інформації та комунікації URL: <http://hugo-borz.usoz.ru/publ/1-1-0-42> (дата звернення: 10.02. 2023).

38. Морарь М. В. Політична комунікація в іміджмейкерстві партійного лідера. Гілея: науковий вісник. 2014. Вип. 81. С. 329-333.

39. Новицька, О. І., Ткаченко, А. В. Поведінка натовпу та масова свідомість. Вплив на індивідуальну поведінку. Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Проблеми соціально-гуманітарних наук». 2019.

40. Політика в особах / за заг. ред. Ф. Рудича. Київ.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. 398 с. 22.

41. Політичні технології регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії у новітніх українських реаліях: аналітична доповідь / за ред. С. Римаренко. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАП України. 2014. 188 с.

42. Попов І., Іщенко Н., Щелін П. Конфлікти, що змінили світ. Фоліо. 2020. 186 с.

43. Росс Дж. Переговори у стилі Трампа. Ефективні стратегії і прийоми майстерного ведення бізнес-переговорів / пер. з англ. З. Лобач. Київ: КМ-БУКС, 2019. 240 с.

44. Свідерська О., Чорній О. Політична психологія : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2023. 344 с

45. Спільнота в умовах воєнного конфлікту: психологічні стратегії адаптації : [колект.] монографія / [Л. М. Коробка та ін.] ; за наук. ред. канд. психол. наук Л.М. Коробки; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 284 с.

46. Сугестивні технології маніпулятивного впливу : навч. посіб. / [В.М. Петрик, М.М. Присяжнюк, Л.Ф. Компанцева, Є.Д. Скулиш, О.Д. Бойко, В.В. Остроухов]; за заг.ред Є.Д. Скулиша. – 2-ге вид. – К. : ЗТА «ВІПОЛ», 2011. – 248 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/052.00.1/Б/ ОК35-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 18

47. Сучасний конфлікт-менеджмент: монографія / І.В. Барабанов, Т.Є. Андрєєва, О.О. Гетьман; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. Харків : Панов А. М., 2019. 200 с.

48. Тімченко, О. В., Воробйова, І. В., Мацегора, Я. В., Приходько, І.І., Полторац, С. Т., Кравченко, О. В., Ліпатов, І. І. Психологія натовпу й управління ним при виконанні службово-бойових завдань: навч. посіб. 2015. 251 с.

49. Шевчук А., Дика О., Литвинчук О., Пасічник А. Нафта, безпека і демократія: аналіз американо-азербайджанських відносин на сучасному етапі (2020–2024 pp.). Society and Security. 2024. №5(5). С. 50-59. URL: [https://doi.org/10.26642/sas-2024-5\(5\)-50-59](https://doi.org/10.26642/sas-2024-5(5)-50-59)

50. Штанько В.І., Тихонова Л.А., Комарова Т.Г. та ін. Глобальні виклики в цифрову епоху: вектори філософського осмислення. Монографія / Харків: ХНУРЕ, 2019. 184 с.

51. Fitzduff, M. (2021). Our Brains at War: The Neuroscience of Conflict and Peacebuilding. Oxford: Oxford University. Режим доступу: <https://www.pon.harvard.edu/events/kelman-fitzduff-our-brains-at-war/>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Бібліотека Гумер. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pravo/istrp/index.php

3. Фонд «Демократичні ініціативи» // Веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dif.org.ua/ua/>

4. Українське демократичне коло [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polityka.in.ua/info/404.htm>

5. Київський міжнародний інститут соціології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kiis.com.ua/ua/news/view-86.html>

6. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua/control/>

7. Офіційний портал Верховної Ради України <http://iportal.rada.gov.ua/>

8. <http://www.president.gov.ua/> Офіційне представництво Президента України

9. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України – <http://www.nplu.kiev.ua/>

10. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України – <http://www.ipiend.gov.ua/>

11. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень – <http://www.ucipr.kiev.ua/>

12. Сайт Українського центру політичного менеджменту – <http://www.politik.org.ua/>

13. Сайт журналу «Віче» – <http://www.viche.info/>